

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 1 din 19

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND PROTECȚIA
ANIMALELOR ÎN TIMPUL UCIDERII
Cod: PS (D02/01E) 01/08**

LISTA DE CONTROL A EDIȚIEI / REVIZIEI

Nr. crt.	Pag.	Capitol/Subcapitol	Descrierea modificării	Data/Revizia	Observații
1.					
2.					
3.					

LISTA DE AVIZĂRI / APROBĂRI

	Elaborat	Verificat/Avizat	Aprobat
Nume:	Silvia Sîtnic- Adam	Oleg Bîrlădean	Gheorghe GABERI
Funcția:	Șef al Serviciului supravegherea identificării și trasabilității animalelor Direcția supraveghere sanitar-veterinară	Șef al Direcției controlul calității și sisteme de calitate	Director general ANSA
Data:			
Semnătura:			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 2 din 19

LISTA DE DIFUZARE A DOCUMENTULUI

Ex. nr.	Compartiment	Scopul difuzării/nr exemplar	Responsabil - funcție	Nume prenume	Data primirii	Semnătura primit	Data retragerii	Semnătura eliberat
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								
18.								
19.								
20.								
21.								
22.								
23.								
24.								
25.								
26.								
27.								
28.								
29.								
30.								
31.								
32.								
33.								
34.								
35.								
36.								
37.								
38.								

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 3 din 19

CUPRINS

Nr.	Descriere	Pagina
1	SCOPUL	4
2	DOMENIU DE APLICARE	4
3	DEFINIȚII ȘI ABREVIERI	4
4	DOCUMENTE DE REFERINȚĂ	5
5	RESPONSABILITĂȚI	5
6	PROCEDURA	5
7	ÎNREGISTRĂRI	9
8	Anexe	9
	Anexe 1 Fișa de inspecție cu referire la respectarea normelor sanitar-veterinare privind protecția animalelor în timpul uciderii Cod: PF (D02/01E)01/01.	10

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 4 din 19

1. SCOP

Verificarea implementării prevederilor normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în timpul uciderii.

2. DOMENIU DE APLICARE

Prevederile prezentei proceduri sunt aplicabile: în timpul transportării, mișcării, întreținerii, conționării, asomării, sacrificării animalelor destinate producției de carne, piele, blană sau alte produse, precum și în cazurile de sacrificare de urgență a animalelor în scopul combaterii unor boli infecto-contagioase.

Prezenta procedură nu se aplică în următoarele cazuri:

- 1) când animalele sînt sacrificate(ucise) în cadrul:
 - a) unor experimente științifice efectuate sub supravegherea autorității competente;
 - b) activităților de vînătoare sau de pescuit sportiv;
 - c) unor manifestări/evenimente culturale sau sportive;
- 2) când păsările de crescătorie, iepurii de crescătorie și de cîmp sunt sacrificați în afara unui abator autorizat de către proprietarul acestora.

3. DEFINIȚII

animal – orice animal productiv (*animale destinate abatorizării*) vertebrat, cu excepția reptilelor și amfibienilor;

animale pentru blană – specii de mamifere crescute în special pentru producția de blănuri, cum ar fi: nurca, dihorul, vulpea, ratonul, nutria, șinșila;

adăpostire – întreținerea animalelor în boxe, țarcuri, spații acoperite sau pe terenuri adiacente încăperilor destinate sacrificării;

asomare – proces intenționat care provoacă pierderea cunoștinței și a sensibilității față de durere, care provoacă moartea imediată;

asomare simplă – utilizarea metodelor de asomare care nu provoacă moartea instantanee, urmată imediat de o procedură specifică ce provoacă moartea;

abator – unitate autorizată destinată sacrificării animalelor;

imobilizare – procedură menită să restricționeze mișcarea animalului, care îl cruță de durere, teamă sau agitație evitabile, pentru a facilita asomarea sau sacrificarea efectivă a acestuia;

păsări de crescătorie – păsări de fermă, inclusiv păsări care nu sînt considerate domestice, dar care sînt crescute ca animale domestice, cu excepția acarinatelor;

ritual religios – acțiune care se desfășoară înaintea sacrificării animalelor, stabilite de o religie;

sacrificare – ucidere sau asomarea animalelor și păsărilor;

ucidere – proces provocat în mod intenționat sau din imprudență care cauzează moartea unui animal;

sacrificare forțată (ucidere de urgență) – sacrificarea animalelor care au leziuni sau fracturi care provoacă dureri puternice.

unitate animal viu – unitate de măsură standard care permite reunirea diferitor specii și categorii de animale pentru a le compara.

ANSA- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

MVO- Medic veterinar oficial.

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 5 din 19

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară;
- Hotărârea de Guvern nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii.

5. RESPONSABILITĂȚI

Conform fișelor de post. MVO este responsabil de modul cum se prezintă și cum se desfășoară actul de inspecție.

6. DESCRIEREA PROCEDURII

În timpul transportării, întreținerii, cazării, asomării, sacrificării sau uciderii, animalele nu vor fi supuse nici unui stimul, suferințe sau dureri inutile.

Spațiul și echipamentul din abatoare va fi amenajate în așa fel, încât să nu supună animalele la nici o suferință, stimul sau durere inutile.

În timpul inspecției, la abatoar, se verifică următoarele:

- **prezența autorizării sanitar-veterinare de funcționare și valabilitatea acesteia** – conform prevederilor Legii nr.221 din 19.10.2007 (*vezi anexa 8* din PS(D02/1E)01/01);
- **prezența personalului responsabil instruit** - pentru descărcarea animalelor, întreținerea, conțenționarea, asomarea, uciderea animalelor.
- **echipament și instrumente** - necesare pentru conțenționare, echipamentele și instalațiile folosite pentru asomare sau ucidere trebuie să fie proiectate, construite, menținute și folosite astfel încât să asigure o asomare sau o ucidere rapidă și efektivă. Echipamentul și instrumentele de rezervă corespunzătoare, vor fi păstrate la locul uciderii pentru folosirea lor în caz de necesitate. Acestea vor fi menținute corespunzător și verificate cu regularitate.
- **descărcarea animalelor** – toate abatoarele trebuie să dispună de echipament adecvat pentru descărcarea animalelor din mijloacele de transport. Animalele trebuie debarcate cât mai repede posibil de la sosirea lor în abator. Dacă nu este posibilă o descărcare cât mai rapidă, animalele trebuie protejate de schimbările vremii și variațiile de temperatură;
- **întreținerea** - animalele care se pot răni unele pe altele din considerente de specie, sex, vîrstă sau origine trebuie întreținute separat. Animalele trebuie protejate de condițiile climaterice nefavorabile. Dacă sînt supuse unor temperaturi ridicate și condiții de umiditate, animalele vor fi răcite prin metode adecvate. Abatoarele vor dispune de un număr suficient de boxe pentru întreținerea corespunzătoare a animalelor, care vor asigura protecție de variațiile atmosferice. Abatoarele, care, în afară de adăposturile sus menționate, dețin și adăposturi în aer liber, au obligația să asigure în aceste condiții de protecție a animalelor față de condițiile nefavorabile de climă. Adăposturile în aer liber trebuie întreținute astfel încât să nu prezinte nici un risc pentru sănătatea animalelor. Animalele întreținute 12 ore sau mai mult în abator, trebuie cazate și dacă este necesar repartizate astfel încât să se poată așeza în poziție orizontală fără dificultate;
- **nr. inspecțiilor** – referitor la condițiile de întreținere și starea sănătate a animalelor trebuie efectuată cel puțin în fiecare dimineață și seară;
- **sacrificările de urgență** - animalele care au suportat suferințe în timpul transportului sau la sosirea în abator, precum și animalele neînțârcate trebuie

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 6 din 19

sacrificate imediat. Dacă aceasta nu este posibil, animalele trebuie separate și sacrificate cât mai repede posibil, cel târziu în următoarele 2 ore. Animalele care nu se pot deplasa nu vor fi târâte la locul de ucidere, ci vor fi ucise în locul unde zac, iar dacă este posibil și nu implică o suferință inutilă animalului, acesta va fi transportat pe un cărucior sau o platformă mobilă către spațiul de sacrificare de urgență (sala sanitară);

- **animalele care nu sînt livrate în containere sau cuști** - echipamentul destinat descărcării animalelor trebuie să aibă podea nealunecoasă și protecții laterale. Podurile, rampele și coridoarele trebuie prevăzute cu laturi laterale, cu traverse sau alte mijloace de protecție, care să prevină căderea animalelor. Rampele de ieșire sau intrare trebuie să prezinte cea mai mică înclinație posibilă. În timpul descărcării animalelor, se va avea grijă ca animalele să nu fie speriate sau bătute și să se asigure că nu sînt răsturnate. Animalele nu trebuie să fie ridicate de cap, coarne, urechi, picioare, coadă sau păr (blană, lînă) pentru a nu li se provoca suferințe sau dureri inutile. Atunci cînd este cazul, animalele trebuie conduse individual. Animalele trebuie deplasate cu atenție. Pasajele de trecere trebuie construite astfel încît riscul de rănire a animalelor să fie minim.

Instrumentele destinate ghidării animalelor trebuie folosite exclusiv în acest scop, și numai pe perioade scurte. Instrumentele prin care se administrează șocuri electrice pot fi folosite numai pentru bovinele adulte și porcii care refuză să se miște, cu condiția ca șocurile electrice să nu fie aplicate mai mult de două secunde, să nu provoace leziuni, iar animalele să aibă suficient spațiu înaintea lor unde să se deplaseze. Astfel de șocuri se vor aplica numai pe masa musculară a trenului posterior.

Animalele nu vor fi lovite, nu se vor aplica presiuni în nici o parte sensibilă a corpului, în mod special nu se va strivi coada animalelor, răsuci sau rupe, iar ochii nu vor fi traumatizați. Animalele nu vor fi împinse și nici lovite cu picioarele.

Animalele nu trebuie duse la locul de ucidere decît în momentul uciderii.

Suplimentar, abatoarele trebuie să dispună de:

a) podele care să evite alunecarea animalelor, care să nu provoace răni decubitale;
b) ventilație adecvată, ținînd cont de variațiile de temperatură și umiditate. În cazul în care se folosesc mijloace mecanice de ventilație, trebuie prevăzute alte spații de rezervă pentru cazarea animalelor, în caz de urgență, ca urmare a unei întreruperi de curent;

c) iluminare artificială suficientă pentru a permite inspectarea tuturor animalelor în orice moment; dacă este necesar trebuie să se asigure iluminare adecvată de rezervă;

d) dacă este necesar, echipament pentru legarea animalelor;

e) dacă este necesar, asigurarea unui așternut corespunzător pentru animalele care sînt cazate pe timpul nopții.

- **animalele livrate în containere sau cuști** - containerele în care animalele sînt transportate trebuie manipulate cu atenție, nu trebuie aruncate sau lovite. Dacă este posibil, acestea trebuie încărcate și descărcate mecanic, pe orizontală. Animalele livrate în containere prevăzute cu podea perforată sau flexibilă, trebuie descărcate cu atenție deosebită pentru a evita rănirea. Dacă este cazul, animalele trebuie descărcate din containere individual.

Animalele care au fost transportate în containere trebuie sacrificate cât mai curînd posibil, în caz contrar, acestea trebuie adăpate și furajate;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMEI SANITAR-VETERINARE PRIVIND PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL UCIDERII	Cod: PS(D02/01E) 01/08 Ediția 1 Revizia 0 Ex. nr. Pagina 7 din 19
--	--	--

- **furajarea/adăparea**- animalelor sosite în abator, care nu sînt duse direct la sacrificare, trebuie să li se asigure apă de băut la discreție, pe toată perioada de așteptare. Animalele care nu au fost sacrificate timp de 12 ore de la sosire trebuie furajate cu cantități moderate de furaje, la intervale mici de timp.

Dacă animalele nu sînt legate, furajele trebuie administrate astfel încît să permită furajarea animalelor fără dificultate.

- **imobilizarea** - animalele trebuie imobilizate astfel încît să nu li se provoace în mod intenționat sau neintenționat suferință, durere, rănire sau contuzii. În cazul sacrificării rituale, este obligatorie imobilizarea bovinelor înainte de sacrificare prin folosirea unei metode mecanice care să nu provoace durere, suferințe, contuzie sau rănirea animalelor.

Picioarele animalelor nu trebuie legate, iar animalele nu trebuie suspendate înainte de asomare sau ucidere. Pasările și iepurii pot fi suspendate în vederea sacrificării cu condiția ca asomarea să se realizeze fără întârziere și să se ia măsuri adecvate pentru a se asigura că la punctul de asomare acestea se află într-o stare de relaxare suficientă pentru o asomare eficientă. Mai mult decît atît, prinderea unui animal într-un sistem de imobilizare nu trebuie asociată sub nici o formă cu suspendarea animalului.

Animalele care sînt asomate sau ucise prin mijloace mecanice sau electrice aplicate pe cap trebuie prezentate într-o astfel de poziție încît echipamentul să poată fi folosit adecvat, cu ușurință și pe o perioadă determinată.

Echipamentul de asomare electrică nu va fi folosit ca un mijloc de limitare a mișcărilor sau de imobilizare a animalelor și nici ca mijloc de a face animalele să se deplaseze.

- **asomarea** – asomarea nu trebuie să fie efectuată decît atunci, cînd este urmată imediat de sîngerarea animalului.

1. Pistolul cu glonte captiv

a) Instrumentul trebuie poziționat astfel încît să se asigure pătrunderea proiectilului în cortexul cerebral. Se interzice, în special, împușcarea vitelor în zona occipitală. Oile și caprele pot fi împușcate în poziția occipitală dacă prezența coarnelor nu permite folosirea poziției frontale. În astfel de situații, împușcarea se face imediat înapoia bazei coarnelor și țintindu-se către gură, iar sîngerarea trebuie efectuată în 15 secunde de la împușcare.

b) Cînd se folosește un instrument cu glonte captiv, operatorul trebuie să se asigure că glonte se retrage la extensia completă, după fiecare împușcare. Dacă nu se retrage la extensia completă, instrumentul nu va fi folosit încă o dată pînă cînd nu va fi reparat.

c) Animalele nu se introduc în boxele de asomare pînă cînd operatorul care urmează să efectueze asomarea nu este pregătit pentru asomarea animalului.

Animalelor nu li se va imobiliza capul pînă cînd operatorul nu este pregătit să le asomeze.

2. Lovirea urmată de pierderea cunoștinței

a) Această metodă permite numai folosirea unui instrument mecanic care administrează o presiune pe craniul animalului în urma percuției fără penetrația acestuia. Operatorul trebuie să se asigure că instrumentul se aplică în poziția

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 8 din 19

corespunzătoare, conform instrucțiunilor de utilizare, pentru a produce o asomare eficientă, fără fracturarea craniului.

b) În cazul loturilor mici de iepuri, la care se folosește o presiune non-mecanică pe craniu, operațiunea trebuie efectuată astfel încât animalele să fie aduse imediat în starea de inconștiență și să rămână așa pînă cînd mor.

3. Electronarcoza

A. Electrozii trebuie plasați astfel încît să cuprindă creierul, permițînd curentului să treacă prin acesta. Se vor lua măsuri corespunzătoare care să asigure că există un contact electric bun, prin îndepărtarea lîinii în exces sau prin udarea pieii. Atunci cînd animalele sînt asomate individual, aparatul trebuie să:

a) încorporeze un dispozitiv care să măsoare impedanța curentului și să nu permită funcționarea aparatului în condițiile în care nu este îndeplinită intensitatea și puterea minimă a curentului electric;

b) încorporeze un dispozitiv sonor sau vizual care să indice durata timpului de aplicare pentru fiecare animal;

c) să fie conectat la un dispozitiv care să indice voltajul și intensitatea curentului, poziționat astfel încît să fie ușor vizualizat de către operator.

B. Asomatoare cu baie de apă, pentru asomarea păsărilor, nivelul de apă trebuie să poată fi reglat, pentru a se asigura că se realizează un contact bun cu capul păsărilor.

Puterea și durata curentului folosit în acest caz va fi determinat de către autoritatea competentă astfel încît să se asigure că păsările își pierd cunoștința imediat și rămîn așa pînă ce mor. Dacă se asomează mai multe păsări în aceeași baie de apă, trebuie asigurat un voltaj suficient care să asigure că fiecare pasăre este asomată corespunzător. Se vor lua măsuri corespunzătoare care să asigure o bună conductibilitate electrică prin udarea legăturilor de prindere a picioarelor.

Băile de asomare pentru păsări trebuie să aibă dimensiuni corespunzătoare pentru toate tipurile de păsări ce urmează a fi asomate și nu trebuie să se reverse la introducerea păsărilor. Electrocul care se imersează în apă trebuie să cuprindă toată lungimea băii de asomare.

4. Expunerea la dioxid de carbon

Concentrația de dioxid de carbon pentru asomarea porcilor trebuie să fie de minimum 70%, în volum. Camera în care porcii sînt expuși la gaz și echipamentul folosit pentru conveierea porcilor prin cameră, trebuie proiectate, construite și întreținute astfel încît să se evite rănirea porcilor sau compresia pieptului și să le permită acestora să rămînă în poziție patrupedă pînă cînd își pierd cunoștința. Se va asigura o iluminare adecvată atît pentru camera de asomare cît și pentru dispozitivul de conveiere a porcilor pentru a permite acestora acomodarea vizuală.

Camera trebuie prevăzută cu dispozitive pentru măsurarea concentrației de gaz la punctul de maximă expunere și care să avertizeze sonor sau luminos dacă concentrația de dioxid de carbon scade sub nivelul cerut.

Porcii trebuie ținuți în boxe sau containere care să permită acestora să se poată vedea între ei și trebuie transportați în camera de gazare în 30 de secunde de la intrarea lor în instalație. Porcii trebuie transportați cît mai repede posibil de la intrare către punctul de maximă concentrație și trebuie expuși suficient încît să se asigure că rămîn inconștienți pînă la sacrificare.

7. ÎNREGISTRĂRI

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMEI SANITAR-VETERINARE PRIVIND PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL UCIDERII	Cod: PS(D02/01E) 01/08
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 9 din 19

7.1 Fișa de inspecție privind respectarea normelor sanitar-veterinare privind protecția animalelor în timpul uciderii Cod: PF (D02/01E)01/01.

7.2 Actul de control

8. ANEXE

Anexa 1 Fișa de inspecție privind respectarea normelor sanitar-veterinare referitoare la protecția animalelor de fermă Cod: PF (D02/01E)01/01.

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 10 din 19

Anexa 1

FIȘĂ DE EVALUARE

**privind respectarea normei sanitar-veterinare privind
protecția animalelor în timpul uciderii PF (D02/01E) 01/08**

Baza legală

HG nr. 793/2012, HG nr. 369/2015

Obiectivul inspecției

Verificarea modului de respectare a prevederilor normelor sanitar-veterinare referitoare la protecția animalelor în timpul uciderii

Subsemnatul (a) _____ în calitate de medic veterinar oficial, posesor al legitimației nr. _____, din cadrul ANSA/ STSA _____ în urma evaluării efectuate în unitatea _____ cu nr. autorizației sanitar-veterinare de funcționare _____ cu adresa _____ aparținând (numele proprietarului) _____ nr. de telefon _____ în prezența d-nei/d-lui _____ în calitate de _____ la _____, am constatat și dispus următoarele:

Data evaluării _____;

Tipul evaluării : Rutină ; Tematică ; Autorizare ;

Evaluarea veterinară anterioară: Da ; Nu .

În cazul în care unitatea a mai fost evaluată se indică numărul documentului anterior și data _____

A. INFORMAȚII GENERALE:

Numărul de autorizare sanitar-veterinar de funcționare al unității: _____

Adresă juridică: _____

Telefon/Fax _____

Adresa exploatației: _____

Telefon/Fax: _____

Medic veterinar: _____

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 11 din 19

I. Cerințe generale			
II. Cerințe pentru mișcarea și cazarea animalelor			
Cerințe generale	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Dacă personalul este instruit și există documente care să ateste instruirea			
2) Frecvența instruirilor			
3) Dacă este asigurată asistența sanitar-veterinară			
A) facilități și echipamente pentru descărcarea animalelor			
1) Animalele sunt descărcate cât mai repede posibil după sosire.			
2) Existența unei practici de manipulare			
3) Unghiul rampei la descărcare			
4) Utilizarea electroșocului			
5) Densitatea animalelor în transport			
6) Zona de descărcare pregătită, liberă			
7) Podelele sunt antiderapante pentru a evita alunecarea animalelor și provocarea rănilor decubitale.			
B) facilitati si echipamente pentru cazarea animalelor			
1) Se asigură cazarea animalelor pe considerente de: specii, sex, vîrstă sau origine.			
2) Se asigură protecție față de condițiile nefavorabile de climă			
3) Se asigură un număr suficient de boxe pentru adăpostirea animalelor.			
4) Animalele ținute în adăposturi trebuie să aibă suficient spațiu pentru a sta în picioare, să se întindă și să se întoarcă.			
5) Se asigură răcorirea adecvată a animalelor, la temperaturi ridicate, în condiții de umiditate.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 12 din 19

6) Se inspectează starea de întreținere și sănătate a animalelor de cel puțin 2 ori/zi (dimineața și seara).			
7) Se realizează sacrificarea imediată a animalelor rănite sau care au suferit în timpul transportului precum și, a celor neînțârcate.			
8) În caz contrar se asigură separare și sacrificarea rapidă, cel târziu în următoarele două ore.			
9) Se realizează uciderea animalelor nedeplasabile pe loc sau transportarea lor pe cărucior sau platformă mobilă la spațiul de sacrificare de urgență (sală sanitară).			
10) Se asigură microclimat corespunzător (ventilație, luminozitate, temperatura, curenți de aer, concentrații noxe)			
11) Există echipamente de rezervă în cazul întreruperilor de curent.			
12) Există echipamente pentru legarea animalelor (dacă este necesar)			
13) Există rezerve de material pentru așternut în cazul adăpostirii animalelor pe timpul nopții (dacă este necesar)			
14) Se asigură apa de băut la discreție, pentru animalele care nu sunt duse direct la sacrificare			
15) Se asigură furajarea moderată, la intervale mici de timp a animalelor nesacrificate în termen de 12 ore de la sosire			
16) Animalele care nu sunt sacrificate în interval de 12 ore de la sosire, sunt cazate și furajate.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 13 din 19

17) Se asigură iluminarea adecvată pentru a permite inspectarea animalelor în orice moment.			
III. Cerințe pentru animalele care nu sunt livrate în containere sau cuști			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Echipamentul de descărcare a animalelor are podeaua nealunecoasă și protecții laterale.			
2) Punțile, rampele și culoarele sunt prevăzute cu protecții laterale, cu traverse sau alte mijloace de protecție pentru a preveni căderea animalelor.			
3) Rampele prezintă cea mai mică înclinație posibilă.			
4) Animalele sunt manipulate cu grijă, evitând ridicarea de cap, coarne, urechi, picioare, coadă sau păr, precum și traumatizarea ochilor.			
5) Culoarele de trecere sunt construite astfel încât să reducă la minim riscul de rănire.			
6) Se utilizează instrumentele destinate ghidării animalelor numai în acest scop și numai pe termen scurt.			
7) Se utilizează instrumente prin care se administrează șocuri electrice cu durata maximă de 1 secundă numai pentru bovinele adulte și porcii care refuză să se miște și au loc suficient să se deplaseze, iar utilizarea acestora nu este uzuală, evitându-se utilizarea frecventă a acestora.			
8) Șocurile electrice se aplică numai pe masa musculară a trenului posterior și numai o singură dată.			
9) Animalele nu sunt lovite, împise, maltratate și nu se aplică presiuni pe nici o parte sensibilă a corpului.			
10) Animalele sunt conduse spre locul de sacrificare doar înainte de momentul sacrificării.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 14 din 19

IV. Cerințe pentru animalele livrate în containere

	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Containerele sunt manipulate cu atenție, pentru a nu fi scăpate, aruncate sau lovite.			
2) Dacă este posibil, containerele sunt descărcate și încărcate mecanic și pe orizontală.			
3) Se asigură descărcarea cu atenție a containerelor prevăzute cu podea perforată sau flexibilă.			
4) Dacă este cazul, descărcarea animalelor se realizează individual din containere.			
5) Animalele transportate în containere sunt sacrificate cât mai curînd posibil.			

IV. Cerințe privind conțenția animalelor înainte de asomare, sacrificare sau ucidere

	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Conțenționarea se realizează astfel încît sa nu provoace suferință, durere, răniri și contuzii.			
2) În cazul sacrificării rituale, bovinele sunt conțenționate înainte de sacrificare prin folosirea unei metode mecanice care sa nu provoace durere, suferințe, contuzie ori rănire.			
3) Picioarele animalelor nu se leagă.			
4) Animalele nu sunt suspendate înainte de asomare sau ucidere (cu excepția păsărilor sau iepurilor).			
5) Păsările și iepurii sunt suspendați iar asomarea se realizează fără întîrziere.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 15 din 19

V. Cerințe specifice privind asomarea sau uciderea animalelor, altele decât cele crescute pentru blană

Cerințe specifice pentru asomare

a. Pistolul cu glonte captiv

	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Asomarea este urmată imediat de sîngerarea animalelor.			
2) Pistolul este astfel poziționat încît tija pătrunde în cortexul cerebral.			
3) Vitele sunt împușcate în zona frontală.			
4) Oile și caprele sunt împușcate în zona occipitală, dacă prezența coarnelor nu permite folosirea zonei frontale.			
5) Este respectată poziția și direcția boltului, puterea(energia), viteza și dimensiunile boltului în dependență de specie.			
6) Operatorul se asigură că glonte se retrage la extensia completă, după fiecare împușcare.			
7) În caz contrar pistolul nu este folosit decît după reparare.			
8) Animalele nu se introduc în boxele de asomare decît dacă operatorul este pregătit pentru asomarea animalelor.			
9) Conțenționarea capului animalelor se face numai cînd, operatorul este pregătit să le asomeze.			
10) Existența unei metode de asomare de rezervă			
11) Dacă se monitorizează eficacitatea asomării și absenței semnelor vitale			

b. Lovirea urmată de pierderea cunoștinței

	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
Operatorul se asigură că instrumentul este plasat în poziția corespunzătoare, fără a produce fracturarea craniului			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 16 din 19

c. Electronarcoza

	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Electrozii sunt plasați astfel încât să cuprindă creierul, permițând curentului să treacă prin acesta.			
2) Se asigură curent minim, tensiune minimă și frecvență maximă.			
3) Să asigure existență unui contact electric bun, prin îndepărtarea lînii în exces sau prin udarea pielii, precum și curățarea electrozilor.			
4) Se respectă durata minimă a expunerii.			
5) Aparatul de asomare este prevăzut cu un dispozitiv care măsoară impedanța curentului și nu permite funcționarea aparatului dacă nu trece curentul minim necesar.			
4) Aparatul de asomare este prevăzut cu un dispozitiv sonor sau vizual care indică durata timpului de aplicare pentru fiecare animal.			
5) Aparatul de asomare este conectat la un dispozitiv care indică voltajul și intensitatea curentului, ușor vizualizat de operator.			
6) Se respectă intervalul maxim dintre asomare, agățare și sîngerare/ucidere (secunde)			
7) Reducerea la minimum a durerii în momentul suspendării			
8) Se evită șocurile electrice înainte de asomare			
9) Asomatoarele cu baie de apă asigură reglarea nivelului apei pentru a permite un bun contact cu capul păsărilor.			
10) Puterea și durata curentului asigură pierdere cunoștinței pînă în momentul sacrificării.			
11) Se realizează umezirea legăturilor de prindere ale picioarelor.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

**Cod:
PS(D02/01E)
01/08**

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 17 din 19

12) Apa din băile de asomare nu se revarsă la introducerea păsărilor.			
13) Electrocul care se imersează în apă cuprinde toată lungimea băii de asomare.			
14) Există un sistem de rezervă acționat manual, în caz de necesitate			
15) Când se asomează mai multe păsări în aceeași baie de apă, voltajul este satisfăcător astfel încât fiecare pasăre să fie asomată corespunzător.			
d. Expunerea la dioxid de carbon			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Pentru asomarea porcilor se asigură concentrația de dioxid de carbon de minim 70% din volum.			
2) Se evită rănirea animalelor sau compresia pieptului în timpul expunerii la dioxid de carbon.			
3) Se asigură calitatea gazului și temperatura gazului.			
4) Se asigură durata minimă de expunere.			
5) Se respectă intervalul maxim dintre asomare și sîngerare/ucidere (secunde)			
6) Se asigură iluminare adecvată în camera de asomare și în dispozitivul de mînare al porcilor.			
7) Se asigură în camera de asomare un dispozitiv pentru măsurarea concentrației de gaz la punctul de maximă expunere.			
8) Aceste dispozitive avertizează sonor sau luminos în cazul scăderii concentrației de dioxid de carbon.			
9) Animalele sunt ținute în boxe sau containere care permit să se vadă unii pe alții.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 18 din 19

10)Transportarea porcilor în camera de asomare se face în termen de 30 de secunde de la intrarea lor în instalație.			
11)Dacă se monitorizează eficacitatea asomării și absenței semnelor vitale			
Cerințe specifice pentru ucidere			
e. Pistolul cu glonte liber sau pușcă(vînat mare de fermă și căprioare)			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Metoda folosită este autorizată de către autoritatea competentă			
2) Armele sunt folosite de personal calificat			
f. Dislocarea gîtului(numai la păsări)			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
Metoda este aplicată corect de personal calificat			
g. Electrocutarea și dioxidul de carbon			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
Puterea și durata curentului electric folosit, precum și concentrația și durata expunerii la dioxid de carbon sunt corespunzătoare.			
VI. Sîngerarea animalelor			
	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1) Sîngerarea se face imediat după asomare.			
2) Sîngerarea este rapidă, profundă și completă			
3) Sîngerarea se face înainte ca animalele să își recapete cunoștința			
4)Sîngerarea se face prin incizarea cel puțin a unei artere carotide sau a vaselor din care aceasta pornește.			
5)Se respectă timpul de așteptare în vederea asigurării unei sîngerări complete.			
6)Există dispozitive manuale de rezervă acolo unde sacrificarea păsărilor se face cu cuțite automate.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMEI
SANITAR-VETERINARE PRIVIND
PROTECȚIA ANIMALELOR ÎN TIMPUL
UCIDERII**

Cod:
PS(D02/01E)
01/08

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr.

Pagina 19 din 19

7) Cînd o singură persoană efectuează asomarea, prinderea, agațarea și sîngerarea animalelor, acea persoană efectuează aceste operațiuni fără întrerupere la fiecare animal înainte de a trece la animalul următor.			
---	--	--	--

8) Dacă se monitorizează absența semnelor vitale.			
---	--	--	--

COMENTARIU/RECOMANDĂRI (se va trece "Nr.crt." al fiecărei cerințe care nu este conformă și se vor detalia toate aceste aspecte neconforme precum și măsurile care s-au impus:

B-bine ; AR-acceptabil cu reinspecție ; N-neacceptabil ; NE-neaplicabil

VI. EVALUARE FINALĂ:

B	AR (termen de recontrol)	N (numar ordonanța de închidere)	NE
---	--------------------------	----------------------------------	----

MEDIC VETERINAR OFICIAL _____

REPREZENTANTUL UNITĂȚII _____

ÎNTOCMIT LA DATA DE _____

NUMĂR DE EXEMPLARE _____